

Boomkickers op de Noorder Poort: lust of last?

door Leonhard Schröfer (leidinggevende landschapstuin)

In 2018 zijn de boomkickers voor het eerst in de landschapstuin verschenen en nu, twee jaar later, horen we de kikkerkoren vanuit alle poelen. De zachte winters en de warme zomers hebben de boomkickers goed gedaan.

De reacties op de Noorder Poort zijn verschillend. De één vindt het 'magisch' om ze te horen; een ander heeft er slapeloze nachten van en nog weer anderen maakt het allemaal niet uit. Met dit stukje hoop ik meer begrip te kweken voor deze bijzondere nieuwe gast op de Noorder Poort.

Eigenlijk is boomkikker een vreemde naam, want in de bomen zal je dit kleine kikkertje nauwelijks aantreffen. Het diertje leeft bij voorkeur op braamstruiken. Een volwassen exemplaar wordt ongeveer 4 cm groot en heeft zuignapjes aan zijn poten om tegen de hoog opgaande planten op te kruipen. Het is een gedrongen groen kikkertje met een donkere streep over de zijkant van het lijfje. De pootjes zijn keurig onder het lichaam gevouwen. Ze houden van zonnen. Stengels en grote bladen dragen met gemak hun gewicht. Zittend op een blad vangen ze dan insecten.

Voortplanting

Vanaf april verlaten ze hun overwinteringsplaats om zich voort te planten in de aanwezige poelen. De mannetjes zitten 's avonds bij de poelen te roepen om wijfjes te lokken, met een 'kè-kè-kèkè-kè-kè'-geroep, vanaf een half uur vóór tot enkele uren ná zonsondergang. Dat kan zich ontwikkelen tot een indrukwekkend boomkikker-koor. Hun geroep (of gezang?) gaat door tot ongeveer eind juni.

Het vrouwtje zit intussen niet stil. Ze zet in korte tijd (vaak zelfs in één nacht) een aantal eiklompjes af in het water, die overigens moeilijk te vinden zijn door de geringe grootte en de lichte kleur van de eieren. Vanaf eind april tot in augustus zijn in het water larven aan te treffen, die tot 5 cm lang worden.

Dikkopje van de boomkikker...

... en van de bruine kikker

De meeste net volgroeide boomkikkers verlaten in juli en augustus het water (soms al iets eerder). Boomkikkers verblijven het grootste deel van hun leven op het land. Alleen tijdens de voortplantingsperiode wordt het water bezocht. Daarna verblijven zowel mannetjes als vrouwtjes in de ruime omgeving van de poelen, liefst in zonnige, beschut gelegen vegetaties. Vanaf eind september tot half november gaan de boomkikkers in winterrust. Ze overwinteren op het land op vorstvrije plekken meestal onder de grond, zoals in muizen- en mollengangen. De gemiddelde leeftijd die een boomkikker bereikt als hij de eerste overwintering overleefd heeft, is drie tot vijf jaar.

Eten en gegeten worden

Boomkikkers eten onder andere vliegen, kleine kevers, spinnen en mieren. De grootste bedreigingen voor hen zijn roofvogels, egels, spitsmuizen, bunzings, dassen en ringslangen.

Verspreiding

De boomkikker komt in vrijwel geheel Europa voor maar is hier veel zeldzamer dan de groene en de bruine kikker omdat ze veel meer eisen stellen aan hun leefomgeving. In Nederland komen boomkikkers steeds vaker in kleine populaties voor in Zeeuws-

Vlaanderen, Noord-Brabant, Midden- en Noord-Limburg, Achterhoek, Salland, Twente en Drente.

Kijken wat er in de poelen leeft

Beheer

De Kring Landschapstuin op de Noorder Poort is regelmatig in de weer om het leefgebied van de boomkikker te verbeteren. Dat vraagt om beheermaatregelen. In 2019 heeft onze beheerder bij een aantal poelen bramen aangeplant en we willen graag langs de aangeplante singels struweelrijke randen ontwikkelen, om de boomkikkers plekken vlak bij het water te bieden waar ze kunnen zonnen. Ze halen hun energie uit de warme zonnestralen; gezeten op de bladeren van de braamstruiken tanken ze bij.

Slot

Wil je de boomkikkers zien, dan heb je dus de meeste kans op warmere dagen waarop de zon flink schijnt. Er zijn dagen bij dat je er vele tientallen kunt tegenkomen, als je maar goed kijkt en op de juiste plek bent. Enfin, je moet het zelf maar eens gaan bekijken. Vanwege hun schutkleur wanen ze zich onbespied en kun je ze redelijk dicht naderen zonder dat ze wegvluchten. Maar pak ze vooral niet op; dan verstoort je ze!

Boomkikkers op de Noorder Poort: een lust of een last? Zeg het maar!